

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Cornelii Cvrtili Cæsarei Consiliarij et Historiographi
Ordinis Eremitarum S. Avgvstini S. Nicolavs Tolentinvs
alijque aliquot eiusdem Ordinis Beati**

Curtius, Cornelius

Antuerpiæ

F. Cornelii Cvrtili Cæsarei Consilarii & Historiographi Ord. Erem. S.
Augustini, Beati Ejusdem Ordinis, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-37243

F.

CORNELII CVRTII

Cæsarei Consilarii & Historiographi
Ord. Erem. S. Augustini,

B E A T I

Ejusdem Ordinis,

EVANGELISTA
PEREGRINVS
BENIGNVS
CARVS
THEOBALDVS
ALBERTINVS
HENRICVS
FRIDERICVS
ESAIAS

} Veronenses.

} Ratisponensis.
Cracoviensis.

fau-
95
tam
96
98
100
nam
102
107
108

To-

*Admodum Reverendo in Christo Patre
Magistro,*

P. ZILIO MAVROCENO

ORD. EREMIT. S. P. AVGVSTINI

S. THEOLOGIAE DOCTORI,

EX

Praside Provinciali, & Generalis Vicario,

PRIORI S. EUPHEMIAE
VERONENSI.

REDEVNT *ad Te,*
eximie Pater, E-
VANGELISTA
& PEREGRI-
NVS, *filiu Tui. Ita dico, filii*
Tui: nempe, quos pio & fe-
lici partu in lucem edidisti
iterum; cum diu jacuissent
mundo ignorabiles, celo tan-
tum clari. Tuo ergo nixu vi-
vunt

vunt iterum, & jam pridem
 per Italiam ambulare cœpe-
 runt. Vt etiam trans Alpes
 peregrinari audeant, ego pa-
 dagogi vice functus sum, &
 Latinè eos, ut sic dicam, loqui
 docui. Poterunt ergo nunc
 universum mundi theatrum
 obambulare, & confidentilo-
 qui omnibus virtutes suas in
 exemplum proponere. Si ta-
 men fortasse non satis nitide
 quibusdam loqui videbun-
 tur, ea omnis mea pædōtriba
 culpa est: sed neque factum
 muto. Scio enim, quàm non
 ament phaleris verborum
 ornari, qui à factis illustres
 sunt. Rogas, ecquod dida-
 Et non expectem? non aliud,
 quàm beatum ipsorum con-

tubernium. Ad quod admit-
 ti non despero; si, quod vo-
 veo, mei patrocinium susce-
 perint, apud supremum cali
 Designatorem. Porro Tibi
 hos, patri filios commendare
 supervacaneum est: suas enim
 partes agere natura satis me-
 minerit. Vale Eximie Pater.
 Scribebam Antverpia.

R. P. T.

devotus,

F. CORNELIUS CVRTIVS.

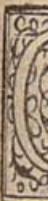
K

BEA-

Quas hîc delicias monstras MATRI AVLE
Aternas nobis quando PVER facies:
Ph's de Mallery fecit Ioan. Cuabbaert excu

EV
P

sed no
Veron
imma
immò
sta &
patria
tum sp
cum G
in corp
mos ha
puncto
bonis
animus
batur.

B E A T I
 EVANGELISTA
 E T
 PEREGRINVS
 AVGVSTINIANI
 VERONENSES.

Vo tempore Ezelinus omnium qui fuerunt tyrannorum crudelissimus, suorum civium sanguine ebrius, sed nondum satur, per Marchiam Veronensem, infamem juxta atque immanem stragem edebat, nati, immo à cælo dati sunt EVANGELISTA & PEREGRINVS, qui nubilum patriæ suæ statum eximio virtutum splendore illustrarent. Dixisses cum Genethiacis astra non modò in corpora, sed vim quoque in animos habere; quos eodem temporis puncto intuentia, iisdem quoque bonis imbuerent: ita utriusque animus ad eadem proclivis ferebatur. Vix in verba dimidiata blæ-

K 2 fam

ſam linguam formare, firmare gradum vix poterant; cum magnam optimæ indolis ſpem ſpecimenque darent. Ad preces jam tum ſe componere, præeuntis verba pro cum geſtu etiam ſequi. Cum ætate pietatis amorem creſcere: à puerili petulantia ad ſeria ſe ſtudia convertere, prætextatis verbis non linguam commodare, non aurem dare; denique morum quadam gravitate ceteris annis præludere. Hæc erant parvulorum etiamnum inter ſe ignotorum ſub diverſis rectoribus eadem exercitia.

Contigit deinde eos, divino, credo, inſtinctu, ſub aſpectum mutuum venire. Superi!

O qui complexus, & gaudia quæ fuerunt!

ætatem convixiſſe crederes, ita repente caſto amoris nexu invicem amplexati, in ſocietatis perpetua ſancta vincula coivère; parentibus, quos è primariâ nobilitate habebant, non diſſidentibus. Igitur

EVANGELISTÆ Jonathas PERGRINVS, huic ille David erat: per
amb

amicorum fidelius, quàm quos sanguis jungit. Vnum idemque velle, & nolle ambobus erat. Velle unum, virtuti se & Deo, totos dedicare; Nolle unum, mundo aut carni auscultare. Idem Velle, parentes observare, viris religiosis assurgere, templa frequentare, rei divinæ interesse assiduò, precibus die nocte incumbere, bonas horas non malè collocare, à peccato ceu à colubro fugere, proximum & præ illo Deum amare: idem Nolle, modestiæ aut sobrietatis limites transilire, à veritatis rectâ lineâ exerrare, pueris leviculis adhærescere, sequiorem sexum oculo dignari, delicias sectari, sese amare.

Porro hæc tam clara & præclara magnarum virtutum initia, litterarum deinde splendor illustravit. Traditi in disciplinam pædagogico, Musas virgines castissimi juvenes tam propitias habuère, ut qui morum integritate prius, jam bonarum quoque artium laude excellerent. Ab his verò ad sapientiæ sanctioris adyta penetrare illis mul-

tò ardentissimus animus erat: sed quæ via certò & sine ambagibus eò duceret, nondum satis liquebat.

Erat extra urbis Veronæ muros sanctitatis famâ celebre Augustinianum Eremitarum cœnobium, in tutelâ Magnæ Matris. Huc quotidie itare adolescentes, monachorum alloquium ambire, frui familiaritate, deniq; vivendi sancta sibi exempla ab illis petere. Ecquem, putas, fructum tandem aliquando ferent nobiles hæ stirpes tam fœcundo rore irrigatæ? Expullulabant pietatis fragrantissimis stolonibus, protrudebant virtutum splendoras gemmas, & sanctitatis ramos toto cælo spargebant. Vidisses eos in templis jam habitare, ipsas ædes paternas in oratoria convertere, esuriales sibi ferias frequentes indicere, totas in precibus noctes pervigilare, humi aut scamno somnum excipere, cilicio carnem affligere, dignos, uno verbo, quibus cælum, quod quærebant, ad sanctiorem

vi-

vitam compendium commonstraret.

Nocte concubiâ, cum adolescentibus, domi utrumque suæ, cælesti meditatione defunctos sopor blandus occupasset, dormientibus visum cælum aperire se, diffusis quaquaversum insolitis radiorum ignibus; conspicua in eo sedere alto ex folio Deipara, & Deum Filium virgineo gremio claudere, à levâ adstare grandæva Anna, & puello blanditias facere: hæc deinde lætis in terram oculis despicere, & è laxatâ, quam gemmarum lucidi ordines distinguebant, palliâ, zonam loream educere, eamque EVANGELISTÆ & PEREGRINO ostendere, ac omnino projicere: innuere etiam, atque adhortari, hæc sibi lumbos præcingerent. MARIA denique & IESVLVS vultu blando annuere, & votum ANNÆ commendare.

Vigiles ambo tam non ingrato ostento nimiùm quantum exhilarati, gestire id alter alteri quàm primùm denarrare. Prior accurrere

rere EVANGELISTA, &, Nescis, ait, ô Amice, quo me hodie somnio Divi recrearint: & ordine, quo viderat, rem totam explicat. Attonitus PEREGRINVS; Istudmer ipsum mihi per quietem Superi objecerunt. Satis inde intelligimus, quid cælum velit. Nihil opus ariolum consulere. Quid ergo nos vetat jam-nunc è vestigio ad castra S. AVGVSTINI confugere, illi-que sacramentum dicere, & baltheo (zonâ) quod nobis cælum commonstravit, obarmatos sacram militiam inter Eremitas profiteri? *Ἄμμι' ἔπος, ἄμμι' ἔργον.*

Simul dictum, simul factum.

Nulla properantibus mora intermissa: abeunt eodem pede ad notum asceterium; & primò Angeli verbis salutatâ in templo Dei Matre, vitæ illi sanctioris initia sua commendant: inde ad Cœnobiarchæ pedes provoluti, flagitant infimis precibus in sodalium religiosum admitti, & Eremitarum numero accenseri. Non fuit huic diu deliberandum apud suos, quibus egregia adolescentum

in-

indoles multò antè satis innotue-
rat. Enimverò parentes hic rumor
variè afficere: dolere, quòd à se
inconsultis abirent; gaudere, quòd
ad Deum adirent: tandem uterque
sibi in filiis gratulari, qui sacram
amicitiæ tesseram usq; ad aras, imò
in aris ipsis inviolatam servassent.

Mundo igitur res suas habere
iusto, spiritualis militiæ rudimen-
ta tirones nostri posuère. Pericu-
losa alexæ plenum bellum erat.
Hostes abundè multi, vigiles, in-
defessi, acres, fidentes viribus, ple-
rumque tamen dolo & proditione
vincentes. Antesignanus Caco-
dæmon prior in arenam descen-
dere, & rugitu plusquàm leonino
totum circum implere; aciem ex-
plicare, verbera, flagra, minas; pu-
gnæ signum dare, & aperto Marte
fortissimos juvenes non languidè
invadere: at verò illis Fidei, Spei,
& Charitatis triplex circa pectus
æras erat, nullis inferni telis penetra-
bile. Mundus succedere gradu pa-
vonino, & armorum aureo fulgo-
re velle militum nostrorum ocu-

los præstinguere : sed terga illi prudentes vertere , directis in cælum oculis. Denique vulpino astu plus omnibus metuenda Caro cuniculos agere : nostri contrà rimas omnes cautè obstruere , hostemque omnimodis excludere atque eludere. Neque tantùm vim repulerunt : intulerunt quoque. Arma illorum, preces, jejunia, cilicia, flagella, crux erant , non inania certè terriculamenta. Pugnatum acriter utrimque ; sæpe repetitum prælium : sed nunquam non victi adversarii, & dati in ruborem aut turpem etiam fugam. Porrò omnem hanc victoriam pugiles nostri soli Deo adscribebant : cujus amore incensi ita aliquando exarsère , ut eorum inter orandum vultus, flammaram insolitis radiis coruscare non nemo viderit.

In more positum habebant sub diò, humi genibus, oculis cælo flexis preces funditare. Quod eò fieri credebant omnes , ut ex præclaro illo naturæ opere, & bene ordinatâ cælorum machinâ, quam videbant,

ad

ad ejus auctorem, quem non videbant, se se attollerent, hocque religioso contemplatu à terrenarum sordium contagione purum animum, ad aeternitatis amorem erigerent. Sed majus aliud aliquid latere plerique non temerè observarunt: nam visi tum quoque extra se rapi, divinitus illustrari, & perfundi quodam veluti tenui radio gloriae caelestis. Placuit ergo Cœnobiarchæ quærere, Ecce sub aperto cælo Numini supplicare assuescerent? Unde iste tantus eorum ardor, qui ardentis solis ignes vinceret, & brumæ glaciales ventos non formidaret. Inexpectatâ eâ quæstione attoniti tremere uterque præ verecundiâ, & quia pro imperio rogantem Præsidentem celare aliquid religio erat, frangere inviti modestiæ repagula, atque aperire tandem, quod occultum maluissent. Ajunt ergo, ita liquidò orantes, videre se aureo folio innixam cæli terræq; Dominam cum Dei suoque Filio, ponè ANNAM sanctissimam, circum sine numero

ludentes beatissimos alites, spectaculum affimile illi, quo ad religiosam Eremum pridem vocati essent: porrò his se deliciis inundatos à sensibus abire, & nihil rerum humanarum animadvertere.

Et verò quò plus de gloriâ beatorum gustabant, eò minùs illis sapiebat mundi gloriola. Vidisses eos, qui paullò antè beato Caelitum consortio interfuerant, mox infra mediastinos se abicere, ultimum domûs ministerium ambire, foco struendo ligna cædere, comportare, exportare monasterii sordes, gratuitum denique omnibus servitium exhibere.

Verùm quò se demiserunt profundius, hoc altiori præconio nomen eorum sanctior fama celebravit. Confluebant miseri ex vicinis distitisque locis, & salutem apud eos quærebant. Nec sefellit ea pietas. Linguam, oculos, aures, pedes muti, cæci, surdi, claudi illic repererunt: sani redierunt, quiqui ad eos ægri venerunt.

Dum virtutum hanc viam pari-

li gradu sanctum illud par amico-
rum ambulat, percipidi aliquando
simul eandem absolvere, ecce An-
gelus de improvise obnuntiat, &
EVANGELISTAM jubet sarcinas
colligere, & ruptâ dulcis amicitia
copulâ ad caelestem patriam pro-
perare. Quo animo censes hoc
nuntium EVANGELISTAM accepis-
se? Reverâ dubio, & inter gaudium
doloremque medio. Gaudebat im-
pensè carnis vincula exuere, sed
amoris non posse irrupta servare
non leviter dolebat. Adit ergo ad
PEREGRINVM suum, & Heu, in-
quit, amice, nomen meum perdidisti,
non sum EVANGELISTA amplius:
neque enim *bonum* tibi *nuntium* af-
fero. Amoris nostri Gordium no-
dum solvet imminens dies, mihi
fatalis. Ita cælo decretum est. Quid
ad hæc PEREGRINVS? Frustrâ re-
sponsum ab eo expectas: nam lin-
guam ista ei vox ligavit. Immò ipse
animus jam fugerat, nisi blando al-
loquio revocasset EVANGELISTA,
& fortiter agere jussisset PEREGRI-
NVM, paullo post securum. Die
K 7 ergo

ergo, quem cælum præsignarat, sanus vegetusque EVANGELISTA inter psallentes in choro Fratres, demittit se in genua, placideq; transit ad chorum Dei laudes perpetuò canentium Angelorum. Cum animæ suæ dimidium in cælo haberet PEREGRINVS, quid faceret in terrâ alterum ejus dimidium? Certe multò illi potius erat mori, quam morari in vitâ. Vidisses passerem sedere in tecto solitarium, gementem anhelantemq; ad suave EVANGELISTÆ sui & omnium Beatorum contubernium. Audisses eum suspirare suspiriis vocalibus, & rogare Amicum suum, amicum apud cæli Imperatorem patrocinium, impetraret liberalem sibi missionem, quò liceret jam defatigato stationem deserere, & cum rude donari privilegio æternæ vacationis.

His votis dum cæli fores assidue pullat, fatigatus tandem Deus, statuit PEREGRINO quoque peregrinationis terminum dare. Jussus ergo EVANGELISTA quiescenti se illi objicit multâ luce circumfusus:

qui subito ad notam amici faciem
 exhilaratus, dum hianti ore verba
 expedire conatur, audit gratum
 ejus nuntium: Eja Amice, verus ti-
 bi *Evangelista* nunc ecce adsum;
 quod diu ambivisti, quam mox
 adipisceris. *Peregrinus* esse defines
 hodie, & patriæ desiderio portu
 poteris, mecum deinceps futurus.
 Simul dixit, evanuit. PEREGRINO
 tantis gaudiis delibuto momenta
 singula totidem dies videbantur,
 usque dum paucis post horis Pyla-
 den suum Orestes fidus securus est,
 dignus sanctorum omnium amici-
 tia.

Unus amborum tumulus fuit,
 quemadmodum animus fuerat. Sed
 & communia utriusque miracula,
 quæ non vulgaria miseri illic sup-
 plices acceperunt.

Denique cum Mars impius col-
 lisâ armis suis Italiâ larè domina-
 retur, sacra profanis omnia misce-
 rentur; in contemptum religio, su-
 pellex Ecclesiæ in prædam passim
 veniret, monasteria cum templis
 polluerentur, monachi quoque
 prius

prius quàm turpi omnibus ludibrio fierent, sibi consulerent, atque in urbes ex agris silvisque migrare cœpissent: Augustiniani Eremitæ & ipsi intra Veronæ muros recepti, angustias cujusdam parthenonis, cui *S. Euphemia* nomen dabat, occupârunt, sanctimonialibus huc illic per alia in urbe cœnobia dispersis. Trãsmigrationis dies ipsi D. Euphemiæ sacer fuit, mensis Septembris sextus-decimus: quo Veronensis Præsul solenni cum pompa Fratres Eremitas in urbem & locum prænominatum induxit. Simul allata est Beatissimæ Virginis, cui *Pietatis* agnomen dare solent, illa imago, quæ ædem ingredientibus ad lævam primâ in arâ locum habet; sanctorum Benigni & Cari Augustinianorum pium opus. Adducta quoque EVANGELISTÆ & PEREGRINI, aliorumque sacra lippiana.

Haud multò pòst ædificando templo manum diligentem Religiosi, liberalem cives admoverunt. Sed perducendæ ad coronidem fabricæ

brica obstaculum non modicum
erat platea ampla & regia, quæ in-
tercedebat, amœnæ nobilium &
yulgi in estate à S. Firmo ad flumen
Athesin prodeambulantium deli-
ciæ; quòd in unum simul oculum
illic urbs, fluvius, prata incurre-
rent. Istam autē voluptatem ever-
sum ire id temporis, quo licere sibi
quidvis quivis putabat, factu du-
rum opus erat. Fidem fecit expe-
rientia. Quantum enim interdum
moliebantur operæ, tantum noctu
flagitiosorum quorundam proter-
via demoliebatur. Severum in ma-
lificos edictum promulgari de-
buit, quo omnes capitis periculo
juberentur abstinere manus à qua-
vis in ædem injuriâ. Neque sic ta-
men cautum fuit fabricæ, donec
lege agere licitor jussus aliquam-
multos in crucem sustulit. Ita vix
repressâ improborū audaciâ, operi
suo ultimam, serò licet, manum fa-
bri imposuerunt. Porrò liberalita-
tis egregiam laudem hîc *Lombarda*
familia promeruit, cujus ære stru-
cta est ara, quæ Beatorum horum è
geni-

genibus IESV, MARIÆ, & ANNA
 supplicantium annosam iconem
 habet, servatque eorundem & alio-
 rum ipsa inclusa in arcam, me-
 moriâ vetustâ signatam, cujus me-
 minere plures Historiæ. Multis
 post annis, nempe millesimo sex-
 centesimo & nono eadem revi-
 sit Antistes Albertus Valerius,
 reclusitque in novam arcam, & In-
 ventionis, Translationis, atque
 Repositionis tempora distinctim
 adscripsit.

Ita restauratum Beatorum cor-
 porum conditorium, sed incelebre
 & sine publico cultu fuit, usque
 dum aura quædam divina eximii
 Patris Magistri *Zilii Mauroceni*, viri
 non solum à principe familiâ, in
 quâ apud Venetos natus est, sed à
 doctrinâ etiam & vitæ integritate
 clarissimi, pia viscera tetigit, ut sa-
 crum hunc thesaurum suis ipse
 oculis examinaret. Itaque ejus jus-
 su loculi iterum reſerati palam, pa-
 tribus omnibus inspectantibus, di-
 cuntur supra omnes Arabiæ odo-
 res suavem quandam fragrantiam
 ex-

exhalasse : ut plerisque suspicio incideret, aut pigmenta olim adhibita fuisse, aut tum Sabæi thuris fumum excitatum, qui à vitio omni aërem purum servaret. Quæstio instituta est, sed nullum externi odoris vestigium inventum. Virtutis odoris erat, sanctitatis luculentum testimonium.

Verum quòd moriente jam die cœpta esset hæc visitatio, adeoque magna cæli lampas deficeret, neque satis paterent oculis, quæ sub examen veniebant, sacrarii præfectus moneri debuit, ut lychno accenso lucem restitueret. At ille in quæstione, aut certè in morâ erat. Unus aliquis ex religioso cœtu Pater venerandus manum in lipfanozhecâ protendit, educitque candelam, quam mirari oculi præsentibus, sed cereâne an sebacea esset, nunquam agnoscere potuerunt: levitas pulveream esse potius dicebat. Cujusmodicumque ea fuerit, accensa tantum lumen dedit, quantum non fax aut tæda solet. Erat quidem Cœnobiarchæ animus pro digni-

dignitate Beatorum solennē hunc actum reddere, sed omnes omnium vires dira & diuturna lues exhaurerat; quæ non Monasterii tantum, sed rem quoque publicam graviter afflixit, familiis integris devoratis, nullâ non tactâ. Vicem ergo sumptuum, qui pro præsentis temporis calamitate fieri non poterant, religiosa Patrum pietas supplevit, quæ omni ære campano vehementius totam statim urbem excitavit: ut turmatim populus venerabundus ad sacras Reliquias conflueret; præsertim quando fluere in idem virtutem divinam quotidiano experimento didicit. Testes sunt votivæ tabulæ, quibus ara paullò post & ornata & onerata est. Eas accepit Veronensis Antistes, ut cum censurâ deinde ab ejus in omnium manus transeant.

BEATI
 BENIGNVS
 ET
 CARVS,
 VERONENSES.

BENIGNVM & CARVM miraculorum splendor magis, quàm scriptorum calamus illustravit. Veronæ ambo cives fuerunt; ut verò cæli fierent, urbem se & totum mundum in ætate adhuc floridâ exire voluerunt. Habitabant id temporis, qui sancti AVGVSTINI institutum sectabantur, per sola loca dispersi tuguriolis multis Eremitæ: his se adjunxere sancti adolescentes, & in severiorem disciplinam tradidere. In hac virtutum religiosâ palæstrâ diu ad sacram militiam & bene exerciti, singularia sibi castra posuere inter avii nemoris densas latebras, in rupis excelsæ cavo, quâ lacui Benaco imminet, *Malsesenium* vulgò dixere.

Illic vigiles stationem suam inter

ter preces & jejunia tirones nostri
servare, nunquam arma deponere,
dimicare semper parati. Primam
pugnam secum pugnarunt; sui vi-
ctores gloriosi, deinde frequentes
cū Inferno confixerunt. Si quæ illis
data à fraudulento adversario in-
ducere, non hi ferias interim sibi, aut
Vacunæ vitiorum omnium fœcun-
dæ matri vota facere; sed in rudi
aliquo ligno manus exercere, scul-
pturire aliquid; usque dum felici
manu exsculperent illud Virginis
MARIÆ piū simulacrum, quod
non tam ab artifice industriâ, quàm
à raritate beneficiorum, quæ inde
ad miseros plurima dimanarunt,
magnam apud omnes habet æsti-
mationem.

Quæ porro BENIGNI & CARL
sanctitatem prodiderunt, argu-
menta multa taceo: ex illis unum
adducam palmarium, quod negare,
neque ipsa invidia aufit, nempe
firmatum Regis populique ocula-
tis testimoniis. Rem ita habe. An-
no post reparatam salutem octin-
gentesimo & septimo, Kalendis
Maii

Maii transferenda erant Divi Zenonis Episcopi & Patroni Veronensis sacra ossa ex veteri oratorio, in ædem novam, quam Caroli Magni F. Rex Pipinus sancto Pontifici excitaverat. Præsul Rotaldus cum cleri populiq; solenni pompâ prodierat, jamque succollare cœperant, quibus ea cura data; cùm, ecce, loculorum pondus in tantum excrefcere sentiūt, ut nullis viribus de loco dimovere, nedum auferre possent. Alii identidem atque alii successeſere; sed non conatus. Tandem ex turbâ nescio quis (Numine ita suggerente) proclamat, Deum BENIGNO & CARO Eremitis hunc translationis honorem reservasse; quòd nisi eos accerferent, operam & diem illic perdituros. Deputati ergo à Rotaldo, qui in eremum excurrerent, & viros sanctos illicò adesse Pontificis imperio juberent. Sed illi à cælo moniti veniunt obviam legatis, adeoq; jam se Episcopo sistunt. Jussi feretro humeros supponunt, & sine difficultate obsequens sibi habent, transferuntque

runtque in ædem destinata. Inde per Eremi laudes ire tota civitas; omnium præconiis celebrari BENIGNI & CARI nomen: sed illi a pestilente humanæ gloriolæ aurâ sibi metuentes in latibulû se suum receptare, donec ad æternæ gloriæ immarcescibilem coronam paullo post evocarentur.

Eorum corpora vigesimo die Julii tumultata in sacello *Malsesio*, jubente Rotaldo Antistite, qui celebrem eis diem, ejusdem mensis vigesimum sextum signavit; quem vicini etiamnum festum servant. Aliquot post sæculis, anno, inquam, tertiodecimo supra millesimum & trecentesimum Theobaldus ex Augustiniano Eremita Veronensis Episcopus sacra ossa invenit, eaque sacello magnifico honoravit: quod & consecravit solenniter anno eodem, 4. Idus Maii, reliquiasque in lapideam arcam manu suâ reposuit, additâ, qualem barbara illa tempora dictabant, Latinâ inscriptione.

B. THEO.

B. THEOBALDVS,
VERONENSIS,
EPISCOPVS.

SUB annum libertatis Christianæ M. CC. XLII. THEOBALDVS Veronæ nobilissimis parentibus ortus, virtutem cum lacte imbibit: hausit deinde à magistris optimis eam sapientiam, ut dubitari posset, doctrinæ in eo, an pietas excelleret. Certè utramque ita egregiè conjunxit, ut cælo dignus videretur, quem Deo militaturum ad Religiosa castra pertraheret. Et verò vocantis nutum non illibenter secutus est, nomenque Duci Magno AVGVSTINO dedit inter Eremitas, quos sub tutelâ suâ Veronæ S. Euphemia habet. Illic angustis cellæ parietibus inclusus, generosum fortemque animum contra humani generis juratum hostem egregiè probavit: sed magis publico in pulpito eloquentiam suam; quæ tanta fuit, ut sanctiorem Amphionem

L eum

eum diceret, qui non tantum traheret, sed molliret etiam saxa. Fulmen erat ejus oratio, cujus igni terrebatur & quasi torrebat corda hominum: flumen erat, quo piorum pectora tam largiter rigabat, ut lacrimis per ora ubertim fluentibus rota concio maderet. Subinde ad insulam Veronensem omnium suffragiis vocatus, eam distinxit virtutum præclaris multisque gemmis; prudentiæ maximè: quæ mirum quantum in difficilibus rerum negotiis ubique enituit.

Ad conventum, Romani Pontificis auctoritate Bononiæ indicto anno nati Servatoris M. CCC. CX. cum aliis Principibus abiit: ubi rem Ecclesiæ publicam egregie curavit, & ad pacem, quæ inter Christianos id temporis miserandum in modum lacerata erat, resarciendam magnum operæ pretium attulit. Inde ad suos reversus, sacrum Virginum asceterium sub Divæ Lucie patrocinio fundavit: sanctorum Benigni & Cari sacellum *Malsp-*
nium absolvit: ad Euphemianum

templum animum tantum adjecit; manum quoque voluit, cemento, calce, aliisque ad structuram necessariis jam coniectis; sed prohibuit febris imperiosa, quae eum ad caelestia Divorum templa transire iussit. Jvit autem nonagenario proximus, die XIX. aut XXVII. (historiae variant) mensis Septembris, post Virgineum partum ann. 600. CCC. XXXI. Non potest dici, quantum sui desiderium reliquerit apud gregem, quem verbo & exemplo Pastor optimus optime paverat.

L. 2. B. AL-

B. ALBERTINVS,
VERONENSIS.

ALBERTINVS postquam doctrinæ & sanctitatis opinione Italiam impleret, à Lanfranco *Septala*, qui ab unione primus universum Eremitarum S. AUGUSTINI Ordinem Prioris Generalis titulo administravit, in Angliam destinatus est, ubi Romani Pontificis auctoritate vineam Augustinianam plantaret, excoleretque. Profectus est illò circiter annum Domini millesimum ducentesium, sexagesimum, & quartum: sed &, quam nactus est spartam, egregiè ornavit. Animarum ingentem messem horreo Ecclesiæ intulit, & monasteria non pauca condidit, firmavitque solidis religiosæ doctrinæ fundamentis. Inde ad suos reversus, vitæ reliquos dies non adeò multos multâ cum sanctitate Veronæ exegit. Beatorum numerum auxil-

auxisse satis probârunt edita divi-
 nitus miracula : unde anno Chri-
 stiano M. CD. VI. ei locus inter illos
 datus est , statque in altaris tabulâ
 ponè S. Nicolaum Tolentinatem,
 Beati prænomine & radio insigni-
 tus. Sepulturæ memoriâ ex ani-
 mis posterorum anni edaces ero-
 ferant: sed restauravit eam in vete-
 ris chori demolitione repertum
 fortuitò saxum, quod loquitur *illuc*
 (extra chorum, ad dexteram) *quies-
 cere corpus Beati ALBERTINI.*

L 3 B. HEN-

B. HENRICVS

DE

BOLSANO

SIVE

BAVZANO,

AVGVSTINIANVS VERONENSIS.

BOLSANVM in Tirolì celebre à
nūndinis oppidum HENRICO
patria, pater opulentus mercator
fuit: qui, distrahentibus eum mer-
cibus, Ratisponæ in Bojariâ annos
aliquot, ultimos denique Veronæ
peregit. Patre demortuo cum pin-
guem hereditatem HENRICVS ad-
iret, ille alios sibi heredes vivos ad-
huc nominavit, immò fecit, paupe-
res mendicosque; in quos omne
suū patrimonium dispensavit, mul-
tò avarior & cautior patre merca-
tor, qui opes suas non veller crede-
re aliis, quàm quos sciret fidem
non unquam fallere, sed sortem
certò & magno cum fœnore red-
dere. Omnium ergo rerum jam nu-
dus,

dus, adeoque ad iter quamvis longum expeditus, totum mundum exiit, & Augustinianis muris ad D. Euphemiae se Veronae inclusit. Decennium illic traduxit in precibus assiduis, continuis jejuniis, rerum divinarum pia meditatione; ut mundo plane mortuus esse videretur, & verè esset. Ut autem illi quoque mundus commoreretur, eò au- fugit, ubi nullam mundi umbram videret, nullum ejus levem etiam strepitum audiret. Fugit, inquam, Thoma Argentinate, qui clavum Augustinianae navis tum regebat, assentiente, ex urbe Verona in fastigium vicini montis, qui S. Felicis nomen habet, caeliq̄ue viciniam habitavit. Quia verò non ignorabat se, quantò longius à mundo, tantò propius à callido veteratore daemone abesse, qui per loca deserta ambulat; ut in communem humani nominis hostem se obarmaret, quod ad panopliam deerat, petivit ex sancti Guilielmi armamentario; scilicet, textam annulis ferream tunicam, quam nudae semel

carni induram, nunquam deinde exiit; flagrum indidem ferreum, quo tam immaniter in sese desaxiit, ut obstupidus diabolus, & tam crudo spectaculo territus, non ausus fuerit propius accedere, aut in tam armatum virum vires suas experiri. HENRICVS ergo cum in hac ad astra non molli via per tribulos spinasque sese diu fatigasset, à Deo tandem in beatitatis rosâ collocatus est, anno salutis millesimo trecentesimo & quinquagesimo. Cadaver conditum in oratorio, quod ibidem sibi cum Præsidis auctoritate construxerat.

Anno denique supra millesimum & quadringentesimum septimo, dum urbi tuendæ munimentum in eodem monte Veneta Republica excitat, pretiosus hic thesaurus à fossoribus repertus est, & cum illo ferreum flagrum & lorica, sacræ militiæ arma, quibus Orcum oppugnavit, & Cælum expugnavit. Quod quia die S. Joanni Baptistæ natali contigit, quo etiam Veronensibus vetera confirmavit,
&

& nova privilegia Respublica indul-
dit, Angelus Barbarigus Eccle-
siaz Veronensis Pontifex, & Roma-
nae Cardinalis, supplicante civita-
te, Augustinianâ Religione non re-
fragante, sacra HENRICI lipsana in
eodem Episcopali aulae contiguam,
cui *Ioannes à Fontibus* titulus est,
transtulit: ubi populi ingens sta-
tim, sed Germanorum imprimis ac-
cursus maximus fuit, editaque plu-
rima, quae posteri hodieque mira-
mur.

L f

B.FRI-

B. FRIDERICVS Ord. Erem. S. Augustini.

Non aly's TEMPLVM inuideo, mihi dummodo
In LIGNILE DAPES calica dextra ferat
Phls de Mallery fecit. Ioan. Cuobbaert ex.

B. FRIDERICVS, RATISPONENSIS.

NISI vetustus in sacrae aedis ta-
 bulâ penicillus loqueretur,
 viri hujus sanctitatem tacerent
 omnes annales. Nempe id ævi,
 mutierant Eremitæ nostri, male-
 bantque in virtutem ipsam incum-
 bere, quàm in virtutis præconia;
 contenti cælestibus fastis nomina
 sua inscripsisse, tanquam hoc esset
 satis duraturû monumentum. Por-
 tò FRIDERICVS erat ex classe eo-
 rum Fratrum, qui ad nidorem co-
 quinae, aliaque domus infima mi-
 nisteria deputati, viliora negotia
 obeunt: sed quæ ille tam libenter
 ac sedulò curabat, ut cum hanc ser-
 vitudinem serviret, regnare tum sibi
 videretur. Et verò simplex atque
 pura obedientia cælo gratior est,
 quàm varia & superba doctrinae
 elegantia: ut magis sapiant, qui
 minimè sapere videntur; cum in-
 terim Cælites se ad eos demittunt,
 qui

qui humi repentes nunquam se erigunt. Ad testem hunc provoco FRIDERICVM : quo tam familiariter aliquando Angeli usi sunt, ut summâ etiam hieme rosas ei attulerint fragrantés, & odore nobilissimo hortos suos, unde decerpserant, loquentes.

Ut nihil mirum sit, si pro alienâ salute anxium improvise solatio etiam recreârint. Excubabat forte ad ægrum FRIDERICVS, & victos sopore oculos connivebat, cum, ecce, à cælo beatus Genius visus est illi assistere, & cælestibus deliciis, visisque inusitatis demulcere. Ut ne inane somnium esse crederet, fidem abundè fecit ægrotus, qui à morbo liber penitus suam FRIDERICO sanitatem gratulatus est.

Illud verò maximo opere mirandum prodigium est, quod sine stupore vidit Monasteriarcha. Primum-condum agebat FRIDERICVS, & in cellam vinariam descenderat, ut Fratribus cœnaturis vinum in mensâ propinandum educeret, Epistomio extracto, & intra
zonam

zonam condito, dum fluit vinum, vocatur à Præsìde. Ille subitò ad- volat, non obturato interim siphone (tantum erat obediendi stu- dium) & quid se velit, quærit. Cœ- nobiarcha verò, ubi animadvertit in cingulo illius epistomium, terri- tus, ne quid detrimenti hæc incu- ria daret, parili repentè cursu cum FRIDERICO in cellam contendit, & videt rem non visam istactenùs; videt, inquam, liquorem veluti gelu forti adstrictum stare, siphone aperto. Stat itaque & ipse atroni- tus, miraturque Fratri obediendi obedire etiam non jussu vinum.

Sed promus-hic-condus inter Fratres quibus penum dispensabat, etiam mendicos numerare solitus est, quos pari cum aliis Fratribus charitate complexus, non minori cum sollicitudine curabat; ut, unde posset, cibaria eis conderet, quæ promeret deinde ad cœnobii fores, & in singulos fideliter, fre- quenter tamen clàm suo Præsìde, dispertiret. In euntem ergo, & jam panibus, quos ad mendicabula fe-
 L 7 rebat,

rebat, onustum offendit Cœno-
biarcha, & morari jussum, quid re-
rum gerat, interrogat: at ille sta-
tim aperit sinum, ostenditque (cæ-
lo pium ejus furtum tegente) scidia
& assulas, in quas mirā metamor-
phosi panes transferant: sed eas
mox in priorem naturam reverbos
distribuit famelicis absumendos.

Contigit deinde eum, qui esu-
rientes tam crebrò paverat, fame
incredibili supra modum stimulari.
Ad lignile imperio Præfecti sui
damnatus, ibat pedibus quidem
non invitus, animo tamen magis
ad ædem sacram ambulabat; ut de-
siderium, quo ad Eucharisticum
epulum ardebat, expleret. Quid fa-
ceret? obedientia victimâ porior
erat. Sed, ecce, dum securi cuneis-
que in truncos & ligna brachio-
rum vires exerit, adsunt ab alto
Cælites famuli, & divinam ei spor-
tulam, parvo in orbiculo magnum
Virginis Filium manu suâ propi-
nant. ut jam aliis templum non in-
videret, quando in lignili ipsum
cælum reperisset.

Fasti-

Fastidivit abhinc omnes humanos cibos, donec anno M. CCC. XXIX. ad Divorum mensam à Deo invitaretur, deliciis illis quotidie cum Angelis insatiabiliter deinceps fruiturus. Testimonium sanctitatis ejus dixere prodigia, quæ ad funeris ejus contactum plurima contigerunt.

B. ESAIÆ

B. ESAIAS Polonus, Ord. Erem. S. Augustini.

Theodor. Ion. van. Merlen fecit.

*Haec venio inuitus sic Te inuitante: resoluē
Haec tantum carnis vincula VIRGO mihi.*

Ioan. Cnobbaert excudit.

B. E S A I Æ

Ord. Erem. S. Augustini

V I T A.

V TINAM fidei antiquæ tabu-
las fortuitus aut malè serva-
tus ignis non perdidisset, haberet
abundè, quo librum, non pagellam
unam E S A I A S noster impleret.
Enimverò, quando jam pridem
ipsum cum sacrâ æde monaste-
rium, & in eo bibliothecam instru-
ctissimam rapax flamma devora-
vit, contenti erimus illo, quod ex
aliis monumentis veluti cineribus
piâ manu *Augustinus Culsus*, mona-
sterii nostri Ilcusiensis Prior colle-
git; idque satis nobis erit, ut ne
torum Virum beatissimum ignore-
mus. Ex isto ergo rivulo haustum
est, quod hic dicemus, quando
fontem ipsum ab infelici igni ex-
haustum videmus.

1.
B E S A I Æ
vita olim
conscri-
pta in-
cendio
periit.

Patria E S A I Æ urbs Polonię prin-
ceps Cracovia est, ubi natus est an-

2.
Patria
ejus &
parentes.

no

no restaurati orbis supra millesimum trecentelimum octogesimo: parentes *Florianus Bonerus*, & *Bronislava Lanckorunska de Brzezic* è nobilissimâ veterique familiâ. Puer domi optimis statim moribus sedulò formatus, deinde in disciplinam præstantissimis præceptoribus traditus est: apud quos tam felicem in litteris progressum fecit, ut ex primæ ætatis pulchro flore sequentis fructum quivis facillè prædivinare posset. Parum juveni pio videbatur eruditionis divitem suppellectilem impensè modis omnibus conquisivisse, nisi virtutum quoque insignem thesaurum sibi compararet. Ut hæc autem à mundanæ gloriæ vano pulvere integra servaret, rebus humanis omnibus se totum abdicare, & Dei obsequio inter religiosos dicare cogitavit.

3.
Fit Monachus.

Adlectus ergo in Augustinianam familiam, sanctioris illic vitæ rudimenta posuit: à quibus deinde penetravit in ipsa sapientiæ adyta ita penitus, ut supremo Magisterii titulo auctus, de publico statim pul-

pulpito sacram Theologiam profiteri iuberetur. Sed, ô superi boni! quàm fecit id nullo cum supercilio? quod erigere hodie nimium quantum amant quidam in scholis magistelli; ut qui scientiam promittunt, merum arrogantiae fumum discipulis suis vendere videantur. At hic noster monachum se etiam ibi esse meminerat, adeoq; debere tantò propius abesse à religiosâ modestiâ, quãtò longius omnibus aliis antistaret eruditione.

Cura illi maxima leges sanctionesque Patrum observare tam studiosè, quàm tiro olim insueverat; nihil sibi indulgens, nihil remittens unquam de pristino vitæ rigore: deliciarum fugitans, quæ viros etiã fortes enervare; qui imbecilles roborare solent, laborum amans, toleransque.

Oratio in primis chara illi, & ut sic loquar, pro cibo erat, quâ pasci & quasi impinguari videbatur. Tam ardens ad eam fuit, ut brumâ rigente excalceatus ad templum iret, perstaretque hiberno in frigore

4.
Doctor &
Professor
Theolo-
giæ.

5.
Observatissimus
est disciplinæ
Monasticæ.

6.
Orationi
deditus.

gore perditus ; sæpè etiam pernox.
 Et, si qua eum somni necessitas opprimeret, humi se abiciebat, quasi indignatus tantum naturæ inertesse concedendum. Quia verò tam multus immò perpetuus in æde sacrâ erat, creditum est à plerisque omnibus, haurire ibi eum à celo divinam scientiam, quam in gymnasio discipulis traderet.

7.
 Cultor B.
 Virginis.

Singulari mancupio Virginis-Matri addictus erat : ad cuius imaginem titulo *Matris Misericordie* celebrem supplicabat de genibus frequens fervensque aded, ut sensu prorsus omni exutus, nihilque sui in se habens, sed multâ luce circumfusus raperetur à terrâ in aërem sublimis, & submisso dulcissimæ vocis murmurillo *Ave Regina Cælorum* cantillare à non uno audiretur.

8.
 Inter orandum à terrâ levatur.

Tam promptus paratusque ad fratrum, pauperumque obsequia, ut dignitatis ætatisque suæ immemor ad vilissima quæque officia se demitteret, volupeque illi esset abjectioribus ministeriis occupari.

9.
 Ad vilissima ministeria se abiicit.

Ea-

Propter quoties S. Stanislai Mar-
tyris aut D. Salomeæ Reginae sacros
cineres veneratum iret, mos illi
fuit ad publica xenodochia, ino-
piumque tuguriola divertere, iisque
obsequium omne suum ferre aut
offerre. Otio nunquam vacavit: &
qui potuisset ille, qui tot in scholâ
auditoribus satis facere, tam multa
quærentibus respondere, tot plena
negotia ab his, illis, pro-
posita expedire quotidie cogeba-
tur? Quo ille modo inveniret ho-
ræ spatium, quod nihil agendo per-
deret, qui ubique quærebat vel
unum solum horæ momentum,
quod commentando scribendoque
in publicam commoditatem im-
penderet? ut in miraculis quidam
non dubitent numerare publicatos
ab eo in sententiarum Magistrum
multijugâ eruditione refertissimos
Commentarios.

Hiscæ tam claris rarisque virtu-
tibus insignis ESAIÆ cœpit tan-
dem cœlestis patriæ summo desi-
derio æstuarè, non tam pertæsus
molestiarum humanarum, quas
forti

IO.
Nunquam
est otio-
sus.

II.
Ager
fit.

ernox.
as op-
quasi
inerti
ò tam
de sa-
risque
a calo
n gy.
rgini-
ima-
cordia
nibus
sensu
te sui
cum-
erem
simæ
Ca-
lire-
e ad
uia,
me-
ta se
ab-
ari.
Ea-

forti semper libentiq̄ue animo tulit, quàm avidus beatæ immortalitatis. In morbum ergo incidit; sed talem, quem ei omnes sani merito possent invidere. Cui enim præ optimâ etiam valetudine non placeat morbus, qui non sit nisi jucundum æternæ vitæ præludium? Quis non amet lecto æger decumbere, ad quem invisunt & solatio veniunt denso agmine Cælites? Quis non desideret laborare stomacho, qui ad perennes cælestis epuli lautitias Divorum nuntio invitatur? Meruit certè infirmus ESAIAS salvere à cæli civibus, & conviva ad Beatorum mensam vocari. Neque tantum Poloni indigetes, Stanislaus, Hiacyntus, Casimirus, Hedwigis, Salomæa, Cunigundis, aliiq̄ue sancti Patrii, sed ipsa Cælitarum omnium Regina, aligerorum Beatorum choro stipata se illi conspicuam dat, vocatq̄ue istisce verbis: *ESAIAS, te ad Filii mei convivium invito.* Eoque dicto simul omnes ex ejus oculis disparuere. O vocem exoptatam! ô plenum

12.
D. Virgo
cum SS.
Polonis
ad eum
invisit.

11
1997

gau-

gaudii nuntium ! Hoc unum do-
 luit vir sanctus non potuisse ex-
 emplò comitari abeuntes , & sta-
 tim cœlesti mensæ accumbere. Ab
 illo ergo momento rerum mortali-
 um satur , omnia de cetero hu-
 mana reliquit, viaticusque Chri-
 stiano & Religioso more, ad diem
 edictum sese præparare maturavit.
 Fratres prius ad se accersitos mo-
 nuit de abitu suo, omnesque ad
 charitatem suavissimis verbis ad-
 hortatus, virtutum eis diligens stu-
 dium egregiâ parænesi inculcavit.
 Perculere non leviter hæc verba
 animos omnium, dubitantium do-
 lendumne magis an gaudendum
 esset de tanti Patris emigratione.
 Tolli à se sui Ordinis decus atque
 ornamentum quid ni dolerent ?
 quid ni gauderent è suo grege
 transire unum ad consortia Bea-
 torum ? Transiit autem anno post
 natum Deum M. CD. LXXI. postri-
 die Calendas Februarias.

13.

In Demi-
no obdor-
mit.

B. E S A I Æ

B. E S A I Æ

MIRACVLA.

EX plurimis pauca admodum sunt, quæ Majorum nostrorum parum curiosa memoria ex tristi illo incendio servavit, & tribus verbis signata posteris tradidit: quæ pluribus hinc verbis renarrare animus non est; ne *Ad populum phalaras* quisquam nobis queat objicere.

I.

Mortuos
plures ad
vitam re-
vocavit.

Aliquot vitâ functos **E S A I Æ** precibus in vitam rediisse constans annalium fides est: inter quos civis quidam Casmiriensis nominatur hoc modo jussus vivere. Fortè supplex jacebat Vir sanctus, ad eam Virginis **MARIÆ** imaginem, quam in S. Dorotheæ sacello sibi adornarat, cum illius civis, quem dixi, funus vespillonum humeris in templum inferretur, consuetis Ecclesiæ ceremoniis ante sepulturam lustrandum. Sequebantur parentes, propinqui, amici piâ prece defuncti manibus parentaturi. Jam depositum

scrum stabat in feretro cadaver; iusta fieri cœpta; Requiem æternam mortuo Fratres cantu lugubri precabantur: cùm nescio quis consanguineorum orantem ESAIAM interpellat, flagitatque, ut è ferali capulo surgere defunctum jubeat. At ille oratione tam intempestivâ percussus dum hominis importunitatem verbis castigare cogitat, accurrunt alii, aliique: instant, urgent, precibus, lacrimis, & jam penè cogunt ad reddendum sibi eum, què mors abstulerat. Victus ergo piâ amicorum comploratione surgit, eosque ad loculum prait, ibique genu iterum flexus MATREM MISERICORDIÆ invocat, dictoque *Monstra te esse MATREM*, mortui dexteram arripit, levatque in pedes hominem jam tumultandum, parentibusque & propinquis vivum restituit. Successu insperato latissimi omnes, gratulandi Viro sancto nullum modum facere, Dei laudandi nullum finem invenire.

Porro à beati ESAIÆ transitu anno octavo sæpè sæpius visæ ad ejus

M

tu-

2.
Ejus tumulus
caelesti
fulgore
illustratur.

tumulum nocte concubiâ ardere
cælestes faces, diemque templo
clarum inducere. Vivunt hodie-
que graves aliquam-multi testes,
qui suis se oculis non unâ vice no-
cturnum hoc ostentum spectasse
bonâ fide dicunt.

Mira alia quàm plurima id tem-
poris contigisse facile divinato est:
sed quæ omnia densus incendii ci-
nis in æternam oblivionem sepeli-
vit. Hoc tamen quod subjungam,
obruï non potuit, ad arguendam
feminarum impudentem petulan-
tiam. Anno CIO. IO. LXIX. quarto
Idus Aprilis stabant in Beati Viri
tumulo leviculæ aliquot mulieres,
&, ut sexus ille naturâ suâ audacu-
lus simul & loquaculus est, varia
inter se & vana de nugis suis licen-
tius quàm loci religio ferret, fabu-
labantur. Non tulit Divus ita te-
merari & garritu lascivo turbari
quietis suæ locum: ecce, subita vis
propulit lingulacas istas, & procul
veluti fulminatas ejecit. Qui ade-
rant, factum mirari, & credere
omnino non nisi divinam hanc esse

3.
Puellarum
irreveren-
tiam ca-
stigmat.

in mulieres impudentes vindictam. Transeo nunc, immò transilio ad sæculum nostrum, quo & plura & certiora inuenio, quæ admireremur.

Quarto Idus Februarias anno Christiano supra millesimum sexcentiesimum tertio luctabatur in vitæ agone ultimo *Ioachimus Fox* civis Casimiriensis, neque spem eluctandi videbat: gravior enim morbus erat, quàm ut viribus humanis superari posset. A numine ergo tanto malo solatium quæsiuit. Opem B. ESAIÆ, cujus beneficia jam olim in omnium ore fuerant, implorare placuit. Votum ei fecit, & evasit. Miraculi testimonium ille ipse dare voluit, & quod hîc vides, suâ manu scripsit, & propter aram ad memoriam posterorum adfixit.

4.
Graviter
ægrota-
tem se-
nat.

*Religionis honor, decus immortale tuorum,
AVRELI Magni gloria magna domus;
Accipe quos potui Charitum decerpere flores;
Parva solent magnis saepe placere viris.
Ille ego sum, nuper qui (Te miserante) satisfacens
Profilui morbi de graviore malo.
Tu mea Phlegrao rodentem pectora dente
Fregisti Parsam Tu Pater eximie,*

M 2 Nro

Hic ego supplicibus palmis Te in vota vocavi.

Hinc etiam vita maxima dona tuli.

Hic Tibi semper agam grates, semperque litabo.

ESAIAS nostri Tu memor esto precor.

5.
Agoni-
zanti suc-
curret.

Non minus sudavit *Petrus Snacki*,
ut à mortis unguibus se expediret.
Invocaverat Medicos; sed incal-
sum. Deficiebat animi, & jam non
obscuris signis Libitinam advoca-
bat. Sed meliorem illi mentem
B. ESAIAS indidit, quem cereo &
solenni sacro honorare vovit ager,
si morbi vim fregisset. Fregit subi-
tò: ille verò liber verè, voto quo-
que se liberavit, & beneficii inspe-
rati restem tabulam pro anathe-
mate suspendit.

6.
Mulierem
ad plures
abeuntem
revocat.

Mense Februario an. c. 10. 1000.
Anna Niedzielanká honesto loco
nata atque educata, letali morbo
implicata ad plures abire jam pa-
rabat. Immò jam ibat: vale enim
propinquis dixerat. Cùm verò in
mentem illi *B. ESAIAS* venisset,
eum quoque salutare placuit, ut
salutem reciperet. Votum etiam
addit sacrificii & cerei offerendi, si
ab itinere mortuali in viam vitæ
reduceretur. Bonum factum. Audi-
ta

ta atque exaudita est: nam sensit illico vires sibi pristinas restitui, quas postridie experta est sibi integras esse.

Annus post secularem septimus miraculorum oppidò ferax fuit. III. Calendas Februarias *Christophorus Prawinski* Sigismundi III. Poloniae Regis tympanotriba pedum obsequio destitutus jacebat lecto defixus. Nullum consilium, nullum auxilium humanum non adhibuerat: ad divinum ergo se vertit, quod & facilius reperit, & promptius. Simul enim voto B. ESAIAM imploravit, surrexit in pedes sanos, quibus extemplò etiam uti voluit ad gratias Beato, votumque solvendum.

7.
Claudum erigit.

Sexto post die, qui fuit nonis ejusdem mensis proximus, ad Divi nostri tumulum cum parente suo venit *Stanislaus Lazarzowski*: venit, inquam, ut Sospitatori suo gratias ageret, quòd per eum non amplius cadere cogeretur. Cum enim sacro morbo, quem caducum vocant, diu vexatus fuisset, neque ulla re-

8.
Epileptia cum caecitate.

media, quæ Medicorum schola dicitur, puerum à quotidianâ epilepsiâ servare possent; pater verò tam fœdum & triste filii sui schema non sustineret diutius aspicere, promisit, si morbus eum desereret, ad sepulchrum *ESAIÆ Stanislavi* suum cum cereo voto sistere. Voti ergo damnatus, eum adduxit hodie, & ut perpetuum beneficii monumentum esset, penicillo in tabulâ expressum dedicavit.

9. Pertinacem morbum pel-
lit. Proximo mense Martio, *Simonis* cujusdam *Cleopardiensis* uxor *Hedwigis* diuturno eoque acri morbo conflictata jam dies multos ab omni cibo abstinerat: ut mulier ad commune iter, quò mali pertinaciâ cogebat, inediâ quoque longâ urgeretur. Medici opem polliciti, operam etiam perdiderant. Maritus conjugis suæ misertus, quod ab hominibus frustrâ petiverat, à *Divis* auxilium quæsivit; reperitque ferè citiùs quàm poposcerat: postridie enim ad *ESAIÆ* sepulchrum invisit sana *Hedwigis* & mariti votum solvit.

Eo.

Eodem anno, quinto Idus Aprilis fuit *Albertus* puer, qui pectusculi angustiâ diu pressus, sensim contabescebat, id est, diu moriebatur. Mater *Anna Czapikowska* filium Divo devovit; ad cuius tumulum in ejus & Virginis-Matris honorem, mysticam hostiam offerri curavit. Ab illo deinde temporis momento puellus mori desinere, reviviscere vegetior quotidie & vegetior, denique totum & plenum esse matris gaudium.

10.
Phtisicum servat.

Postridie nonas Maii, eodem anno *Samuel Ferlorn* aurifex & civis Cracoviensis in gravi difficilique morbo aurum suum omne dilapidaverat in Medicos, à quibus longioris aut melioris auræ subsidium non accepit; adeoque rem spemque perdiderat. Cum ergo conclamatum de se audiret, adire superos, & eorum auxilium implorare statuit. Votum concipit sepulcri invisendi, offerendi que sacrificii, si revalesceret. Dixit, sensit que se habere melius, immò optimè paullò post stupentibus Medicis, & cum

11.
A mortis limine aurifabrū ad vitam reducit.

eo *Mirabilem in Sanctis suis* Deum
laudantibus.

12.
Puerum
à nō uno
morbo li-
berat.

Pridie Idus ejusdem mensis *Sta-
nislavus Golabiovski*, patri cogno-
minis filius, non minus gravi quam
pertinaci morbo correptus labora-
bat septimam jam septimanam.
Frangebant misellum inedia & vi-
gilia: neque enim somnum oculi,
neque cibum ullum stomachus ad-
mittebat. Totum ei in tanto malo
solutium dabat aliquantillum li-
quoris. Accessit deinde cephalal-
gia, quæ cum febre acutissimâ ita
puerum oppugnavit, ut ambos ei
oculos extinxerit. Cæcus ergo *Sta-
nislavus* quærebat ad sepulcrum re-
ctam viam: sed pater ad sepulcrum
B. E S A I Æ cum filiolo ire voveret,
quamprimùm ad meliorem vale-
tudinem respiraret. Mirum & di-
ctu & creditu! Illâ ipsa horâ rece-
pit oculos puellus convaluitque.
Voti reus pater cum *Stanislao* suo
venit ad Beati tumulum, remque
& miraculum penicillo in tabulâ
expressum appendit.

Postridie Calendas Augusti,
An-

Augustino Stokloska Casimiriensi cutem deformaverat fœda vitiligo, ut pro elephantia habetur, extra hominum consortia ablegandus. Infestaverat quoque jamdiu illum continua quædam & permolesta cephalalgia, quæ homini patientiam omnem, ferè dixeram cerebrum, excussit: ut non tam segregari ab hominibus vereretur, quam non esse omnino homo penè optaret. Ut tamen & homo esse vellet, & inter homines viveret, fecit B. ESAIÆ, qui voto propitiatus, totam ei cutem subito mundavit, & caput ægrum persanavit.

Annum *MDCCVII*. clausit dies ultimus insigni & in primis memorando miraculo. *Ioannis Salsencki* uxor *Regina* in partu difficili diu periclitata mortuum tandem foetum profudit. Pater, materque affligi graviter, clamare se miseros, quibus denatus prius quam natus filiulus esset; rogare cælum, ne reos se ob id agat. Spem deinde speratam in B. ESAIÆ patrocino collocant. Vovent tumulum ejus adire,

M 5

&

13.
Leprosum
mundat.

14.
Puerum
mortuum
natum vi-
vificat.

& cereum pueri signum ad rei te-
standæ memoriã dedicare, si re-
vivisceret. Vix dum elocuti erant
votum, quod conceperant; quia
partu tres omnino horas mortuus
jacuerat, oscitat, plangitque: illi &
vicini exultant gaudio, & infantem
ad baptismi fontem deferunt, atque
ESAIAM à Servatore nominant.

Neque minus illustre, quod an-
no supra millesimum sexcentesi-
mum nono, tertio Nonas Augusti
accidisse memoriæ testes tabulæ
loquuntur. *Iosephi Tyranski* archite-
cti & civis Casimiriensis filioli
quadriennis *Albertus* ad ripam Vi-
stulæ, qui insolenter tunc inunda-
verat, ludebat incautus cum æqua-
libus. Inter cursitandum præceps
delabitur in rapacissimum flumen,
momentoque temporis absorptus,
amplius videri desinit. Fortè casum
hunc funestum animadverterant
sanctimoniales, quas *Pœnitentes* vo-
cant, & patronum S. Franciscum,
Monasterii tutelam S. Agnetem ha-
bent; miseratæque infelicem pue-
rum, humi se prosternunt, **IESV NO-**
men

15.
Submer-
sum vitæ
gestituit.

men ingeminant, atque opem
 B. ESAIÆ quâ voce, quâ lacrimis,
 calidè implorant. Mira res! Repen-
 tē è rapidis vorticibus puellus
 emergit, fluitatque per pontem
 supinus, donec ad ripam appulsus
 exanimis accurrentium manibus
 excipitur. Illætabili nuntio excita
 mater, à muliebribus lamētis vertit
 se ad B. ESAIAM, mortuumque ad
 tumulum ejus defert, deponitque;
 deinde rogat supplex, ut miserabi-
 lem hunc casum vertat in gloriam
 suam. Incredibile dictu, sed visu ju-
 cundissimum! Confestim, stupen-
 tibus omnibus, surgit in pedes vi-
 vos puer, vivitque etiamnum, mi-
 raculi tam insignis ambulans per
 urbem testimonium: quod, ut ne
 posterius quoque ignorarent, tabula
 propter tumulum appensâ factum
 coloribus & facti historiam literis
 exprimit.

Ne lectoris otio abuti velle vi-
 dear, dicam multa non multis ver-
 bis. *Catharina* Casimiriensis ab ho-
 spite infernali; à febrî acutâ & pe-
 niculosâ *Adalbertus* tutor Casimi-

16.
 Multos
 varii,
 morbis
 gravata
 liberat.

M 6 xicne

riensis & *Stanislaus Sulkowicz*; ab immani cephalalgia *Laurētius* Leopoliensis; *Ioannes Heler* Consul Ilcusiensis ab intolerabili odontalgia; *Anna Dorothea Zakrzewska* F. aliiq̄ue sine numero multi ab imminente morte, voto ad Divum nostrum facto quàm mox liberati sunt.

Sed pluribus memorandum est, quod anno c10. 10cx. in Domine Ascensionis pervigilio contigit.

17. Fuit *Stradomiria* in *Pœnitentium* familiâ Franciscanâ sub D. Agnetis titulo sanctimonialis, *Damiana Rogozinska* nomine, *Vice-Capitanei* Cracoviensis filia. Eam subitanea ardentissimaq̄ue febris invaserat, in quâ tam graviter totos novem dies laboravit, ut Medici salutis recuperandæ spem omnem abjicerent & moribundam abdicarent. Jam ergo sorores promptæ paratæq̄ue adstare, quæ expiranti lumina in æternam noctem clauderent. At enimverò, dum hæ vigiles excubant, *Mariana Stadnicka de Zmigrad* (quæ ad vitam illic monasticam probatus

17. Febr. pe-
riculosâ
laboran-
sem subi-
tò curat.

latur, quam & postea professa, no-
voque nomine *Domitilla* dicta est)
dormienti ostendit se religiosus
quidam Frater vestem nigram in-
dutus, amiculum linteum (quod
Ecclesiasticis *superpelliceum* est) su-
perindutus, addiditque; *Fiduciam*
in se habeat, *Damianam* pro qua pri-
die supplicasset, *sanitati pristina resti-*
tuendam, quando voto premissio, visi-
tarentur duo Beatorum sepulcra, *Casi-*
miria Divi ESAIÆ Augustiniani,
Cracovia B. Ioannis Cautii, deinde
Niepolomiciis in S. Caroli Borromæi
ara pro infirmâ augustum sacrificium
offerretur. Postridie ergo à Mona-
sterii Præpositâ, & Patre conscien-
tiarum præfecto seriò examinatur
Mariana, anné fando de hisce Bea-
tis aliquid aliquando inaudierit,
adeoque somnium hoc à Deo, an à
phantasiâ sit. Illa de duobus non-
nihil nonnunquam se intellexisse
falsa, de *Ioanne* verò *Cautio* non
plus se scire respondit, quàm si nun-
quam vixisset. Tum votum ex præ-
scripti cælestis monito publicè
conceptum, persolutumque est: &

ut *Mariana* non planè somniasse
 crederetur, plenè *Damiana* conva-
 luit. Totum inde cœnobium in
 Divi laudem effundi, gratiisque
 agendis nullum finem facere. Què
 ut scribendo tandem nos faciamus,
 dictionis filum abrumpimus, fate-
 murque sterilius nobis esse inge-
 nium, quàm ut verbis omnia asse-
 qui possimus.

FINIS.